Ludieke verpakkingen

Aan het ontwerpen van verpakkingen van producten wordt steeds meer aandacht besteed. Verpakkingen moeten er mede voor zorgen dat een product wordt verkocht. Verpakkingen kunnen voor bescherming door een intellectueel eigendomsrecht in aanmerking komen. Omdat verpakkingen zó belangrijk zijn geworden, wordt van deze beschermingsmogelijkheid op grote schaal gebruik gemaakt.

Mr. M.C.H.I. van der Dussen

Als merk beschermde verpakkingen

Vaak worden verpakkingen als merk geregistreerd. De verpakking van een parfum van Dior is evenals de beroemde fles van Coca Cola en de fles van Grolsch als vormmerk geregistreerd. (zie afbeelding 1 en 2)

Een verpakking komt voor merkrechtelijke bescherming in aanmerking als de verpakking in staat is de waar van een onderneming te onderscheiden.

1. *Parfum van Dior*

2. *Coca Cola: als merk geregistreerde verpakking*

Als model beschermde verpakkingen

Verpakkingen worden tegenwoordig ook veel als model geregistreerd. Mooie voorbeelden van als model geregistreerde verpakkingen zijn die van Tetra Pak voor diverse dranken en de Nike-schoenendoos. (zie afbeelding 3 en 4)

3. *Verpakkingen van Tetra Pak*

4. *Nike-schoenendoos*

Een verpakking komt voor modelrechtelijke bescherming in aanmerking als de verpakking op het moment van depot, nieuw is en een eigen karakter heeft. Een model wordt als nieuw beschouwd als er geen identiek model voor het publiek beschikbaar is gesteld vóór de datum van depot (of voor de zogenaamde datum van voorrang). Een model wordt geacht een eigen karakter te hebben indien de algemene indruk die het model bij de geïnformeerde gebruiker wekt verschilt van de 'prior art', ofwel de algemene indruk die bij die gebruiker wordt gewekt door modellen die voor het publiek beschikbaar zijn gesteld vóór de datum van depot (of voor de voorrangsdatum).

Door een octrooi beschermde verpakkingen

Af en toe wordt voor een verpakking octrooi aangevraagd. Dit is onder andere gebeurd voor een verpakking voor bierblikjes.

Het octrooirecht biedt bescherming voor uitvindingen op ieder gebied van de technologie. Een verpakking kán een octrooieerbare uitvinding zijn. Vatbaar voor bescherming zijn verpakkingen die nieuw zijn (geen deel uitmaken van de stand van de techniek), inventief zijn en toepasbaar zijn in de nijverheid.

Door het auteursrecht beschermde verpakkingen

Een verpakking kan ook een auteursrechtelijk beschermd werk zijn. Op ieder zintuiglijk waarneembaar werk (product/voortbrengsel) kunnen auteursrechten rusten. Auteursrechten ontstaan automatisch (van rechtswege) door het vervaardigen van het werk. Om auteursrechtelijke bescherming te krijgen is dus geen registratie van het werk in een register vereist. Door de rechter zijn onder meer als auteursrechtelijk beschermd werk beschouwd een verpakking voor bier en een verpakking voor knuffels.

Een verpakking komt daadwerkelijk voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking indien de verpakking 'een eigen oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt'.

Conclusie

Een verpakking die echt nieuw is en een 'eigen gezicht' heeft, zal vrijwel zeker door een intellectueel eigendomsrecht kunnen worden beschermd. Of bescherming gewenst is zal uiteraard afhangen van wat men met de verpakking voor ogen heeft.

Mw. Mr. M.C.H.I. van der Dussen (foto) is advocaat en partner bij CMS Derks Star Busmann te Utrecht, sectie Intellectuele Eigendom en Technologie Media & Telecommunicatie (email: marcoline.vanderdussen@cms-dsb.com.)

